

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 12P/101/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7121208804
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Barabas
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2023:7121208804.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I, sudcom JUDr. Pavlom Barabasom, v právnej veci manželov: navrhovateľa, otca I.. P. Š., L.. XX.XX.XXXX, P. J. C. XX, T., zast. Advokátskou kanceláriou MARIÁN VOJČÍK s.r.o. konajúci konateľom JUDr. Mariánom Vojčíkom, advokátom, so sídlom Jazmínova 1, Košice, korešpondenčná adresa Orlia 4, Košice, IČO: 52 280 799, a manželky, matky C.. I. Š., O.. N., L.. XX.XX.XXXX, P. J. C. XX, T., T.Š. S. S.. C. XX/XX, E., G., zast. JUDr. Richardom Kovalčíkom, advokátom so sídlom Rázusova 1, Košice, v konaní o rozvod manželstva a o úpravu pomerov manželov k ich maloletému dieťaťu na čas po rozvode, maloleté dieťaťa: C. Š.W., L.. XX.XX.XXXX, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, takto

rozhodol:

I. Manželstvo účastníkov: I.. P. Š., L.. XX.XX.XXXX S. I. Š., O.. N., L.. XX.XX.XXXX uzavreté dňa XX.XX.XXXX, zapísané v knihe manželstiev C. D. - M. C. J., vo zväzku M., ročník XXXX, strana XX, poradové číslo XX rozvádza.

II. Zastavuje konanie v časti o úpravu pomerov manželov k ich maloletému dieťaťu: C. Š., L.. XX.XX.XXXX na čas po rozvode.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

IV. Štát nemá nárok na náhradu trov konania

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ I.. P. Š., L.. XX.XX.XXXX (ďalej len navrhovateľ/ otec) sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 05.10.2021 domáhal, aby súd rozviedol jeho manželstvo s C.. I. Š., L.. XX.XX.XXXX a rozhodol o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu pochádzajúcemu z manželstva C. Š., L.. XX.XX.XXXX, tak že ju zverí do osobnej starostlivosti matky. Styk otca s dieťaťom žiadal neupraviť a ponechať na dohode rodičov a právo zastupovať a spravovať majetok maloletej žiadal ponechať obom rodičom. Vyživovaciu povinnosť ponechal na rozhodnutie súdu. K návrhu bol pripojený sobášny list, rodný list maloletej, plná moc.

2. Otec svoj návrh odôvodnil nasledovne: Otec je slovenský štátny občias, matka je občianka Poľskej republiky a maloletá má štátne občianstvo Slovenskej republiky aj štátne občianstvo Poľskej republiky. Manželia sa zoznámili 01.05.2000 vo Vysokých Tatrách. Stretávali sa v X. a po otehotnení matky sa účastníci konania zhodli na spoločnom živote a výchove ich dieťaťa. Dňa 04.11.2000 sa zosobášili v poľskom meste M. C., kde sa narodila matka a bývalj jej rodičia. Po svadbe sa navrhovateľ vrátil do Košíc, kde bol zamestnaný ako právnik v A. D. T., D..O..M.. Matka sa odmietla presťahovať do Košíc a rodiť v Košiciach, tak ju navrhovateľ navštevoval vlakom najčastejšie ako sa dalo a po narodení syna Jakub, ktorý sa narodil 10.03.2001 vo E., minimálne raz do týždňa až do definitívneho presťahovania

sa navrhovateľa do E. od 01.10.2001. Tam sa navrhovateľ začal starať o domácnosť a syna čo trvalo prakticky až do presťahovania sa na Slovensko v auguste 2007. Odporkyňa mala prácu, s ktorou boli spojené časté služobné cesty. Počas spoločného bývania v Poľsku sa 24.10.2006, tiež vo E., navrhovateľovi a matke narodilo druhé dieťa, toho času mal. dcéra. Navrhovateľ sa celú dobu osobne staral o maloleté deti a o domácnosť, vzdal sa svojich pracovných ambícií v prospech rodiny. Navrhovateľ začal opäť pracovať v roku 2006, v poľskej firme, ale prevažne z domu. V roku 2007 sa navrhovateľ s matkou presťahovali do Košíc, kde založili pobočku poľskej firmy, v ktorej dovtedy pracoval navrhovateľ, avšak po presťahovaní sa do Košíc obaja pracovali v tejto slovenskej pobočke poľskej firmy a to až do novembra 2009, kedy majiteľ firmu zrušil. Odvtedy pracovala iba matka, lebo jej práca vyžadovala služobné cesty a navrhovateľ opäť prevzal plnohodnotnú starostlivosť o deti a dom a zároveň si hľadal novú prácu. Od roku 2015, kedy maloletá dcéra začala chodiť sama do školy a zo školy domov, tak si navrhovateľ hľadal zamestnanie, ale vzhľadom na jeho vek, zdravotné problémy a pracovnú prestávku ho nikto nechcel zamestnať. K tomuto sa priradili zdravotné ťažkosti navrhovateľa, ktoré mu neumožňujú manuálne práce. Dňa 17.11.2020 sa manželka spolu s deťmi rozhodli a vyzvali navrhovateľa, aby opustil domácnosť v podstate bez uvedenia akýchkoľvek rozumných dôvodov. Na základe tejto výzvy a s cieľom nevyhrocovať vzniknutú situáciu navrhovateľ opustil domácnosť na 10 dní, ale potom sa po opadnutí šoku vrátil. Po dobu opätovného spoločného bývania vznikali pomerne emotívne výmeny názorov medzi manželmi, ktoré iniciovala matka výzvami na opustenie bytu. Matka sa spolu s deťmi z domu vysťahovali dňa 01.01.2021 do prenajatého bytu. Syn sa po absolvovaní maturitných skúšok v júni 2021 presťahoval do E., kde nastúpil na vysokú školu s tým, že bude bývať v spoločnom byte účastníkov konania vo E.. V navrhovateľovi presne neznámom čase sa matka spolu aj s mal. dcérou v lete roku 2021 presťahovali bez predchádzajúceho upozornenia navrhovateľa do E., do bytu, ktorý vlastní manželka. Po telefonáte otca dňa 03.09.2021, či dcéra nastúpila do školy, matka oznámila otcovi, že sa odsťahovali na trvalo. Od 01.01.2021 rodičia prestali spolu hospodáriť. Z uvedeného je zrejmé, že navrhovateľ, najmä s prihliadnutím na záujem zachovať rodinu ako prostredie pre spoločnú výchovu detí bol ochotný pokúsiť sa o obnovu manželského spolužitia, avšak postoj a správanie sa matky svedčí o tom, že už nie je možné očakávať obnovu ich manželského spolužitia. Zo strany navrhovateľa je jeho dôvera voči matke vážne a natrvalo narušená a neobnoviteľná a navrhovateľ má za to, že ich manželský vzťah je vážne, hlboko a natrvalo narušený a manželstvo už neplní žiaden účel.

3. Uznesením Okresného súdu Košice I, č.k. 12P/101/2021 zo dňa 29.10.2021 bol ustanovený Úrad práce, sociálnych vecí Košice za kolízneho opatrovníka pre maloleté dieťa (ďalej len UPSVaR).

4. Dňa 10.11.2021 bolo súdu doručené potvrdenie o príjme matky za obdobie 10/2020 až 09/2021 v celkovej čistej výške príjmu 41 433,70 €.

5. Dňa 10.11.2021 bola súdu doručená správa z UPSVaR-u z ktorej vyplýva nasledovné: Pri prešetrení pomerov otec uviedol, že dňa 17.11.2020 bez akýchkoľvek rozumných dôvodov manželka spolu s deťmi vyzvali manžela, aby opustil spoločnú domácnosť. S cieľom nevyhrocovať vzniknutú situáciu navrhovateľ opustil spoločnú domácnosť na 10 dní, po ktorých sa vrátil do spoločnej domácnosti. Opätovne však medzi manželmi vznikali emotívne výmeny názorov, ktoré podľa vyjadrenia manžela iniciovala manželka výzvami na opustenie bytu zo strany manžela. Napokon manželka spolu s deťmi opustila spoločnú domácnosť dňa 1.1.2021 s tým, že plnoletý syn nastúpil na vysokú školu vo E. a matka s dcérou odišli bývať do prenajatého bytu. Dňa 3.9.2021 sa manžel dozvedel, že v presne neurčenom termíne, v lete 2021 sa manželka s dcérou taktiež presťahovali do E., kde maloletá aj nastúpila do školy. Otec v právnej veci rozvodu manželstva uviedol, že odporúča zveriť maloletú do osobnej starostlivosti matky, určiť primerané výživné, styk s maloletou vzhľadom na vzniknutú situáciu nežiada upravovať súdnou cestou. Otec žije v priestranom, 158 m² byte.. Ako pri prešetrení pomerov uviedol, niektoré veci z bytu si zobrala manželka s dcérou do E.. Výdaje spojené s užívaním bytu uhrádza otec cca vo výške 400,-€. Ostatné výdaje sa týkajú zabezpečenia stravy, oblečenia pre jeho potrebu. Kolízny opatrovník záverom odporučil v prípade rozvodu manželstva manželov zverenie maloletej do osobnej starostlivosti matky a zo strany otca určenie primeraného výživného s poukazom na odôvodnené potreby maloletej, príjmy a majetkové pomery oboch rodičov. Vzhľadom ku skutočnosti, že maloletá žije v Poľskej republike ako aj s poukazom na vek maloletej styk otca s dcérou neupravovať súdnou cestou.

6. Podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 15.11.2021 manželka navrhovateľa požiadala o zastavenie konania vo veci konania o rozvod manželstva spojeného s úpravou práv a povinností k maloletému dieťaťu z dôvodu, že podala na Okresnom súde vo E. dňa 29.09.2021 návrh na rozvod manželstva a

podľa Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27.11.2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 článku 3 ods. 1 písm. a/ „vo veciach rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva majú právomoc súdy členského štátu na ktorého území má navrhovateľ obvyklý pobyt, ak tam býval najmenej šesť mesiacov bezprostredne pred podaním návrhu a je buď štátnym príslušníkom tohto členského štátu alebo v prípade Veľkej Británie a Írska tam má domicil“ Nakoľko návrh v identickej právnej veci bol na Okresnom súde Košice I podaný až dňa 05.10.2021, teda po tom, čo už začalo konanie na príslušnom súde v Poľskej republike, nakoľko v Poľsku žije s deťmi opätovne od januára 2021, navrhla súdu, aby konanie vedené na Okresnom súde Košice I zastavil.

7. Podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 10.12.2021 sa navrhovateľ vyjadril k návrhu manželky na zastavenie konania. Vo vyjadrení uviedol, že s predmetným návrhom na zastavenie konania nesúhlasí, z dôvodu, že manželka s deťmi nežije v Poľsku od januára 2021, nakoľko maloletá dcéra bola do júna 2021 študentkou ZŠ Nám. L. Novomestského 2 v Košiciach, pričom sa riadne zúčastňovala prezenčného vyučovania v období od 19.04.2021 do 30.06.2021, taktiež si maloletá dcéra podala prihlášku na Gymnázium, Park mládeže 5 v Košiciach, kde však nebola prijatá a matka dňa 19.05.2021 podala proti rozhodnutiu školy odvolanie, ktorému nebolo vyhovené. Manželka nespĺnila zákonnú podmienku danú Nariadením Rady (ES) č. 2201/2003 zo dňa 27.11.2003, nakoľko v Poľsku dňa 29.09.2021 kedy podala návrh na rozvod manželstva nebola viac ako šesť mesiacov.

8. Uznesením Okresného súdu Košice I, č.k. 12P/101/2021-74 zo dňa 03.01.2022 bolo konanie prerušené do času určenia právomoci Okresného súdu vo E..

9. Uznesením Okresného súdu Košice I, č.k. 12P/101/2021-82 zo dňa 14.02.2022 bola do konania pribratá I.. K. N., prekladateľka z jazyka poľského. Uložené prekladateľke vykonať preklad písomností - „Sprievodný list zo dňa 14.02.2022“, „Uznesenie o prerušení konania zo dňa 03.01.2022“ a „Doložku právoplatnosti zo dňa 14.02.2022“ z jazyka slovenského do jazyka poľského. Prekladateľke sa uložilo vykonať prekladateľský úkon písomne v 2 vyhotoveniach do 20 dní odo dňa doručenia prekladanej písomnosti. Pokiaľ nie je možné lehotu dodržať, je potrebné odôvodnenou žiadosťou požiadať o predĺženie lehoty. V opačnom prípade môže súd použiť poriadkové opatrenia.

10. Uznesením Okresného súdu Košice I, č.k. 12P/101/2021-101 zo dňa 29.03.2022 bola prekladateľne priznaná odmena vo výške 142,10 € a upravená účtáreň na jej vyplatenie.

11. Uznesením Okresného súdu Košice I, č.k. 12P/101/2021-124 zo dňa 19.10.2022 bola do konania pribratá prekladateľka C.. Y. X. D. C. E. Č. O. X, T., prekladateľku z/do jazyka poľského. Uložené prekladateľke vykonať preklad písomností ktoré sú v spise evidované na číslach listov: 116 obojstranne, 117 obojstranne a 118 z jazyka poľského do jazyka slovenského. Prekladateľke sa uložilo vykonať prekladateľský úkon písomne v 2 vyhotoveniach do 20 dní odo dňa doručenia prekladanej písomnosti a predložiť ho súdu spolu s vyúčtovaním trov prekladu. Pokiaľ nie je možné lehotu dodržať, je potrebné odôvodnenou žiadosťou požiadať o predĺženie lehoty. V opačnom prípade môže súd použiť poriadkové opatrenia.

12. Uznesením Okresného súdu Košice I, č.k. 12P/101/2021-144 zo dňa 05.12.2022 bola prekladateľke priznaná odmena vo výške 85 € a upravená účtáreň na jej vyplatenie.

13. Dňa 20.02.2023 bola súdu doručená správa z UPSVaR-u z ktorej vyplýva nasledovné: Otec bol dňa 20.02.2023 tunajším úradom telefonicky kontaktovaný a oboznámený s tým, že súd žiada o zaslanie správy o aktuálnej situácii v rodine. Otec uviedol, že od posledného vykonaného sociálneho zisťovania, ktoré bolo vykonané len na jeho strane sa nič nezmenilo. Trvá na všetkých skutočnostiach, ktoré uviedol v správe kolízneho opatrovníka zo dňa 10.11.2021. Podľa vyjadrenia otca sa maloletá spolu s matkou zdržiava v Poľskej republike v meste E.. S maloletou sa od roku 2021 stretol len raz, kedy si prišla matka spolu s maloletou do bytu pre veci. Od tejto doby nie je s maloletou v žiadnom kontakte. Tunajší úrad zotrváva na svojom odporúčaní v správe zo dňa 10.11.2021 a odporúča súd v prípade rozvodu manželstva zveriť maloletú do osobnej starostlivosti matky. Zo strany otca určiť primerané výživné s prihliadnutím na odôvodnené potreby maloletej, ako aj s prihliadnutím na príjmové a majetkové schopnosti, možnosti na strane oboch rodičov. Vzhľadom na skutočnosť, že maloletá žije v Poľskej republike, ako aj s poukazom na vek maloletej, styk otca s dcérou neupravovať súdnou cestou.

14. Na pojednávaní vykonanom dňa 07.03.2023 otec uviedol, že od doby kedy podával návrh sa nezmenilo nič. Nevie uviesť presný dátum kedy dcéra opustila územie Slovenskej republiky avšak otec sa to dozvedel až 03.09.2021 tak ako to uviedol vo svojom návrhu. Toho času je v sms kontakte s dcérou. Naposledy dcéru stretol tak, že sa s ňou mohol porozprávať 15.11.2020. Dňa 17.11.2020 sa udiala taká skutočnosť, ktorá spustila celý mechanizmus toho čo sa stalo. Následne dcéru stretol až niekedy minulé leto, kedy si dcéra prišla pre veci. Snažil sa s ňou komunikovať ale ona sa správala odmerane. Keď sa jej spýtal, či jej môže zatelefonovať povedala mu, že jej to jedno. Toho času neprispieva na výživu svojej dcéry pre nedostatok finančných prostriedkov. Otec predložil krátkou cestou pracovnú zmluvu zo dňa 30.11.2021 s mzdou 3,58 € na hodinu. Otec uviedol, že jeho výška príjmu je 50 € v čistom, vzhľadom na jeho zdravotný stav ako aj k jeho veku je takmer nemožné si nájsť normálnu prácu. Má celú chrbticu v deštruktívnom stave. Nemá však vydané žiadne rozhodnutie o tom, že má zníženú pracovnú schopnosť. Otec na svoje živobytie má peňažné prostriedky v dôsledku toho, že jeho mama predtým než išla do domova dôchodcov dala jeho rodine 35 000 €, čiastku z toho 13 000 € mu dala manželka a otec z tých 13 000 € ešte 3 000 € dal synovi a následne si požičal aj od sestry 5 000 €, v roku 2022. Otec si hľadal aj nejaké iné zamestnanie. Snažil sa si nájsť prácu v rámci právnického odboru. Bol kvôli závratom aj v nemocnici, mal aj svoju zložku, týkajúcu sa jeho zdravotného stavu avšak po návšteve manželky mu táto zložka zmizla. Matka uviedla, že dcéra sa zo Slovenska odsťahovala v júni 2021 po ukončení 8. triedy. Matka o tom otca neinformovala. Až keď jej otec volal povedala, že je v Poľsku aj s dcérou, ktorá začne gymnázium v Poľsku. Otec jej nepovedal, že nesúhlasí. Matka si detaily tohto rozhovoru nepamätá. Matka nežiadala otca, aby jej prispieval na výživu dieťaťa. Otec sa s dcérou nestretáva. Dcéra sa nechce stretávať s otcom. Matka dcére povedala, že keby sa s otcom chcela stretávať môže ísť sama alebo môžu ísť spolu. Matka jej vie kúpiť aj letenku. Minulý rok boli aj pár dní v Košiciach. Za ten čas sa stretla so všetkými kamarátkami ale s otcom sa nechcela stretnúť. Aj pre matku je to záhadou prečo sa s ním dcéra nechce stretávať. Matka si myslela, že on je dobrý otec ale potom čo mu to deti vykričali, matka tomu ani veľmi nechápe, ale ani syn sa s ním nechce stretnúť. Matka však stretávaniu nebráni. Myslí si, že v prípade, ak by rozhodoval súd o úprave styku mal by sa zobrať do úvahy názor dieťaťa. Treba zvážiť aj to, že dcéra bude mať za chvíľu 17 rokov. Matka vie, že otec má finančné problémy preto môže upustiť od požiadavky na platenie vyživovacej povinnosti.

15. Podľa § 23 ods. 1 a 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len ZoR), súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spoluzitia. Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

16. Súd po oboznámení sa s celým spisovým materiálom, najmä podaniami účastníkov, so správami kolízneho opatrovníka a po vykonanom dokazovaní na pojednávaní mal súd preukázanú existenciu objektívneho a kvalifikovaného rozvratu vzťahov medzi účastníkmi konania, ktorý je takej intenzity, že ich manželstvo neplní teraz a ani do budúcnosti nemôže plniť svoj spoločenský účel vyplývajúci z jeho základných funkcií, a to funkcie biologickej, výchovnej, vzájomnej pomoci, hospodárskej. Manželia už nežijú v spoločnej domácnosti, spoločne nezabezpečujú chod domácnosti, spoločne nerozhodujú vo veciach rodiny a domácnosti, spoločne nezabezpečujú výchovu a výživu maloletého dieťaťa. Manželstvo účastníkov konania sa stalo len formálnym zväzkom a za daného stavu nie je možné od manželov očakávať obnovenie riadneho manželského spoluzitia. Súd má za to, že rozvod manželstva nie je ani v rozpore so záujmami maloletých detí. Súd mal tak splnené podmienky podľa § 23 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len ZoR), a preto manželstvo účastníkov konania rozviedol.

17. Podľa ust. § 2 ods.1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) „Na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.“

18. Podľa ust. § 161 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) „Ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").“

19. Podľa ust. § 161 ods. 2 CSP „Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.“

20. Súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (tzv. procesné podmienky). Právomoc súdu je jednou z procesných podmienok, za ktorých môže súd vo veci konať. Nedostatok právomoci predstavuje neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky a súd musí konanie zastaviť.

21. Slovenská republika aj Poľsko sú doposiaľ členskými štátmi Európskej únie, a preto ak súd skúma, či má právomoc vo veci konať je nevyhnutné aplikovať Nariadenie rady č. 2019/1111 z 25.06.2019 o právomoci a uznávaní a výkone rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a o medzinárodných únosoch detí (ďalej len Nariadenie) ktoré má prednosť pred vnútroštátnou úpravou, podľa ktorej je konanie o rozvod manželstva zo zákona spojené s konaním o úprave práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode.

22. Podľa čl. 3 ods. Nariadenia: „Vo veciach rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva majú právomoc súdy členského štátu, a) na ktorého území: i) majú manželia obvyklý pobyt; ii) manželia mali naposledy obvyklý pobyt, pokiaľ tam jeden z manželov stále býva; iii) má odporca obvyklý pobyt; iv) v prípade spoločnej žiadosti má niektorý z manželov obvyklý pobyt; v) má navrhovateľ obvyklý pobyt, ak tam býval najmenej jeden rok bezprostredne pred podaním návrhu, alebo vi) má navrhovateľ obvyklý pobyt, ak tam býval najmenej šesť mesiacov bezprostredne pred podaním návrhu a je štátnym príslušníkom daného členského štátu, alebo b) ktorého štátnymi príslušníkmi sú obaja manželia.“ Vo veci rozvodu manželstva sú kritéria právomoci podľa citovaného Nariadenia založené na územnom princípe podľa čl. 3 písm. a) Nariadenia a na princípe štátneho občianstva podľa čl. 3 písm. b). Tieto kritéria sú v zásade rovnocenné a teda dané na výber.

23. Nakoľko mali manželia posledný obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky a navrhovateľ na danej adrese stále býva, aplikoval súd úpravu uvedenú v písm. a) bode ii) Nariadenia a má za to, že je daná jeho právomoc vo veci rozvodu manželstva účastníkov konať.

24. Podľa čl. 7 ods. 1 Nariadenia „Súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.“

25. Základná zásada pre určenie súdu, ktorý má právomoc konať vo veciach rodičovských práv a povinností, je obsiahnutá v čl. 7 nariadenia, podľa ktorého je kritériom pre určenie právomoci obvyklý pobyt dieťaťa v členskom štáte v čase začatia konania. Z uvedeného pravidla výnimky predstavujú čl. 8 až 10.

26. Podľa čl. 10 odsek 1 Nariadenia: „Súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností, ak sú splnené tieto podmienky: a) dieťa má vo vzťahu k tomuto členskému štátu podstatnú väzbu, najmä na základe skutočnosti, že: (i) aspoň jeden z nositeľov rodičovských práv a povinností má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte; (ii) dieťa malo predtým v tomto členskom štáte obvyklý pobyt, alebo (iii) dieťa je jeho štátnym príslušníkom; b) účastníci, ako aj každý nositeľ rodičovských práv a povinností: i) sa slobodne dohodli na voľbe právomoci najneskôr v čase začatia konania, alebo ii) výslovne prijali uvedenú právomoc počas daného konania a súd zaistil, že všetci účastníci boli informovaní o svojom práve neprijat' právomoc; a c) ak je výkon právomoci v najlepšom záujme dieťaťa.“

27. Podľa čl. 10 ods. 2 Nariadenia: „Dohoda o voľbe súdu podľa odseku 1 písm. b) musí mať písomnú formu, musí v nej byť uvedený dátum a musia ju podpísať dotknutí účastníci, alebo sa musí zaznamenať v zápisnici súdu v súlade s vnútroštátnym právom a vnútroštátnymi postupmi. Každá komunikácia elektronickými prostriedkami, ktorá poskytuje trvalý záznam o dohode, sa považuje za rovnocennú s písomnou formou.“

28. Podľa čl. 10 ods. 3 Nariadenia: „Pokiaľ sa účastníci nedohodli inak, právomoc založená podľa odseku 1 zanikne, len čo: a) proti rozhodnutiu vydanom v danom konaní už nemožno podať riadny opravný prostriedok, alebo b) konanie sa skončilo z iného dôvodu.“

29. Podľa čl. 10 ods. 4 Nariadenia: „Právomoc založená podľa odseku 1 písm. b) bodu ii) je výlučná.“

30. V zmysle uvedenej právnej úpravy sa súd zaoberal, či má právomoc rozhodovať vo veci výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode.

31. Súd preto musel pri skúmaní právomoci vychádzať zo všeobecného pravidla uvedeného v čl. 7 nariadenia, v zmysle ktorého rozhodujúcim kritériom je obvyklý pobyt dieťaťa. Pojem obvyklý pobyt nariadenie nedefinuje. Tento pojem treba vykladať s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu a v súlade s cieľmi a účelom nariadenia. Maloletá sa narodila v Poľsku a navštevuje tam aj strednú školu, matka od júna 2021 žije s maloletou v Poľsku, kde matka pracuje a o starostlivosti týkajúcej sa maloletého dieťaťa sa vedia dohodnúť, čo vyplýva aj z vyjadrení rodičov na pojednávaní.

32. Je zrejmé, že obvyklým pobytom maloletého dieťaťa je Poľsko, kde dlhodobo (od júna 2021) býva s matkou. Súd tak má za preukázané, že menovaná má v Poľsku vytvorené rodinné a sociálne zázemie, dlhodobo sa tam zdržiava a teda nie je v danej veci daná právomoc slovenských súdov.

33. Na základe vyššie uvedeného v spojení s citovanou právnou úpravou súd dospel k záveru, že nie je daná právomoc súdov Slovenskej republiky konať vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Rozhodovanie vo veci rodičovských práv a povinností si vyžaduje rozsiahle dokazovanie a súdy štátu, v ktorom má maloleté dieťa obvyklý pobyt môžu rýchlejšie a účinnejšie chrániť jeho záujmy. Začatie konania o rozvod manželstva netvorí prekážku pre začatie konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu v členskom štáte obvyklého pobytu. Preto bude v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, aby v danom rozsahu vo veci rozhodol príslušný súd podľa miesta jeho obvyklého pobytu. Tunajší súd bude ďalej konať len v otázke rozvodu manželov.

34. O trovách konania rozhodol v zmysle § 52 CMP podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Súd zároveň nevzhliadol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP.

35. V zmysle ust. § 155 ods. 2 CSP, trovy spojené s tým, že strana koná v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie, znáša štát. Z tohto dôvodu súd nepriznal štátu nárok na náhradu trov konania.

36. Podľa § 27 ods. 1 Zákona o rodine manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do 3 mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice I.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.